

اصول کلی
در نظام برنامه ریزی
اسلامی

اصول کلی در نظام برنامه‌ریزی اسلامی

سیدرضا تقوی دامغانی

سازمان تبلیغات اسلامی شهرکرد

چاپ اول بهمن ماه ۱۳۶۱

تیراژ ۲۵۰۰۰

چاپ و صحافی : چاپخانه‌ء آاز گرافیک، تهرآن

کلیه حقوق محفوظ است

مقدمه

اصول

- ۱ - اصل توجه به انسان
- ۲ - اصل استقلال
- ۳ - اصل آزادی انسان
- ۴ - اصل تقدم مصلحت بر منفعت
- ۵ - اصل توجه به محرومان
- ۶ - اصل صرفه جوئی
- ۷ - اصل پرهیز از تنوع طلبی و تجمل پرستی
- ۸ - اصل همبستگی و هماهنگی

برنامه ریزی

- ۱ - نیرو سازی
 - ۲ - نیرو گیری
 - ۳ - معیارهای انتخاب :
- الف - مکتب
- ب - علم و آگاهی
- ج - کفایت

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه:

پویش پویندگان فی سبیل الله ، در
سرزمین حزب الله ، برهبری روح الله ، رویش
گل‌های سرخی را باعث گردید و لاله ستانی پر
وسعت را تشکیل داد که نگهبانی از این همه گل
را با غیانی کارآزموده و هوشیار لازم بود .
مسئولیت بزرگ با غیانی ، و رسالت
سنگین نگهبانی را امت مسلمان و در رأس
آن مسئولان متعهد و منتخب مردم ، بر دوش
جان کشیدند و هر کدام در قسمتی از این بوستان
به پاسداری از ارزشهای برآمده از خون
شهیدان انقلاب اسلامی پرداختند .
دست اندرکاران مسئول ، برای حفظ
و شکوه انقلاب اسلامی ، و براساس ضرورت و
نیاز جامع‌ی انقلاب کرده ، حرکت جدید و
تحولی نو را در امر سازندگی ، بر پایه
برنامه‌های حساب شده ، با مایه اسلامی خواستار
گردیدند و بخاطر اهمیت موضوع سال ۱۳۶۱ را
سال برنامه‌ریزی اعلان کردند که بدنبال این

اعلان جمع فراوانی از عاشقان انقلاب در سراسر مملکت، شوراها، کمیته‌ها و کمیسیونهای برنامهریزی را در سطح استان، شهرستان، بخش و روستا تشکیل دادند و به بررسی وضع موجود و بارت‌رسیده از نظام طاغوتی پرداختند، زمینه‌ها، استعدادها، امکانات طبیعی و انسانی بررسی میشد و در چکاچک اندیشه‌ها و میدان کنکاشها، نیروهای بالفعل و بالقوه، شناسائی میگردید.

ترکیب اعضاء شوراها و کمیته‌ها و کمیسیونها نسبتاً "جالب و جامع بود و نیوز شیوهای که در برنامهریزی بکار گرفته شده بود، که همان شیوه‌ازپاشین ببالاست و دخالت دادن مردم در امر سازندگی، از ویژگیهای این شیوه برنامهریزی بود. ولی متأسفانه نقصها و نارسائیهای در این جلسات دیده میشد که برنامهریزی را با مشکلاتی بسیار عظیم روبرو میساخت که مهمترین آنها را تحت عنوان دوشملره بیان میدارم.

۱- برای شناخت وضع موجود، بر

آماري تكيه ميشد كه از زمان طاغوت در دست بود و ميدانيم كه آمارهاي زمان طاغوت همانند خود طاغوت ، طاغوتي است و هيچگونه اعتماد و اعتقادي به آن نيست ، چون معمولا آمارها را خوش خدمتان خوش رقص ، بخاطر خوشايند خاطر خطير ملوكانه تهيه و تنظيم ميكردند و معلوم است آماري كه بر اساس جنبه هاي سياسي كافران و دور از واقعيت هاي ملموس در جامعه تهيه گردد تا چه حد قابل اطمينان است . مثلا آماري را كه هر سال مسئولان سازمان پر طمطراق پيكار با بيسواي سابق ، در مورد باسواد كردن افراد ميدادند بر طبق آن آمار ، بايد چندين برابر كل جمعيت ايران را باسواد كرده باشد در صورتي كه ميدانيم تعداد بيسوادان در كشور ما بسيار وحشتناك است .

بنا بر اين يكي از ابعادهاي بسيار مهم و غير قابل انكار برنامه ريز ، آمار صحيح و مطمئن از نيروها و استعدادهاي بالفعل و بالقوه جامعه ميباشد تا بتواند اصول و پايه هاي برنامه ها را بر مآيه هاي آماري

استوار سازد که با کمال تاسف باید گفت که چنین آماري وجود نداشت و انشاء الله هر چه زودتر اين نقيصه با تلاش تلاشگران متعهد و دلسوز برطرف خواهد شد.

۲ - مشکل ديگري که درشوراها و كميته

ها و كميسيونها وجود داشت بيگانگي از بينش دقيق و رقيق اسلامي در مورد برنامه ريزي بود و معمولا بسياري از آنها نكه با صلاح دوره، تخصصي برنامه و بودجه را در كلاسه‌هاي دانشگاهها ديده بودند و از قله غرور منند دانشگاه به دامن متواضع دشت جامعه نزول اجلال کرده بودند در انبان ذهنشان و انبار حافظه‌شان، چيزي جز همان فرمولها و شيوه‌هاي غربي وجود نداشت و حتي آنها هم چون استاد ازل گفته بود بدون هيچ ابتكار و تغيير و تحولي و يا بدون هيچ تفكري، كه آيا اين قبا كه در خياط خانه غريب دوخته شده است بر قامت قيامت شده؟ اين جامعه راست مي آيد؟ بر برنامه‌ها و برنامه ريزيها تحميل ميشد، و صد البته كه اين عزيزان هم بي تقصيرند و در واقع "خلقوا لغير زمانهم"

آنها را برای زمانی و نظامی دیگر ساخته بودند ولی این موضوع عاطفی نباید ما را از گفتن نواقص واقعی بازدارد.

در اینجا گفتن این نکته ضروریست که مسئولان محترم با شرکت دادن ائمه جمعه و روحانیت آگاه خواسته اند این نارسائی را جبران نمایند ولی موضوع برنامه ریزی، آن اندازه هم سهل و آسان نیست که هر طلبه فقه و اصول خوانی بتواند آنرا پیاده کند. درست است که طلاب و فضلاء مدارس علمیه با متون اسلامی و قرآن و حدیث آشنائی دارند اما بهره گیری از قرآن و حدیث آن هم در امر برنامه ریزی خود موضوع دیگری میباشد و حداقل کاری که سازمان برنامه و بودجه و مسئولان مربوطه در این زمینه میبایست انجام می دادند توجیه روحانیون شوراهای عالی و ... م بود.

نکته دیگری که تحمل اینگونه مشگلات را بر جانها گوارا میسازد اینست که پس از پیروزی انقلاب اسلامی، دانشگاہیان ما با موج عظیم اسلام و قرآن روبرو شدند و روحانیون

نیز یکباره از محراب و حجره های سادهء مدارس
 علمیه، به صحنهء سازندگی و مسئولیت های
 پیچیده و سنگین اجتماعی کشیده شدند، ولی
 با همهء بیگانگی ها، لیاقت و ذکاوت و کار
 دانی خویش را در مسیر خودکفائی و استقلال و
 رهایی از یوغ چپا و لگران جهانی نشان داده
 اند و همانگونه که در میدانهای بزرگ انقلاب
 تا سرحد ایثار خون و شهادت، از آزمایش
 خدائی بخوبی برآمده اند براین مشکل هم که
 در برابر همت والای امت مسلمان ایران چندان
 مشکل نیست فائق خواهند آمد.

بالاخره با تشکیل جلسات برنامه ریزی
 در استانها اینجانب هم بخاطر مسئولیت
 امامت جمعه در " شهرکرد " به شورای عالی
 برنامه ریزی استان چهارمحال و بختیاری
 دعوت شدم و جلسات متعددی را در خدمت
 برادران بودم و پس از شرکت در چند جلسه به
 این فکر افتادم که باید اسلام را در این
 بعد که تا بحال ناشناخته مانده است معرفی
 کرد و گام نخستین را هر چند هم محدود و ضعیف
 برداشت تا توانمندان مخلص، با سعه صدرشان

و بینش تندوتیزشان ، افق وسیعتری را در
افکار جامعه بازکنند ولذا با همه مشکلات
اجتماعی و بضاعته اندک علمی که داشتم پس از
چندین ساعت فکر و مطالعه ، طرحی را تحت
عنوان " اصول کلی در نظام برنامه ریزی
اسلامی " تدوین نموده وبه شورای عالی
برنامه ریزی استان تقدیم کردم ، امیداین
که در حد خود مفید باشد .

شهرکرد ، سیدرضا تقوی

تاریخ ۱۳۶۱/۵/۵

- ۱ - سوره بقره آیه ۳۰
- ۲ - سوره حجر آیه ۲۹
- ۳ - حدیث قدسی
- ۴ - سوره اسرا آیه ۷۰
- ۵ - سوره الذاریات آیه ۵۶
- ۶ - سوره بقره آیه ۳۱
- ۷ - سوره مؤمنون آیه ۱۲
- ۸ - سوره انسان آیه ۲
- ۹ - سوره نساء آیه ۱۴۱
- ۱۰ - سوره اعراف آیه ۱۷۵
- ۱۱ - بحجه البیضاء ج ۳ صفحہ ۱۰۸
- ۱۲ - وافی ج ۳ صفحہ ۲۲ بنقل الحیاء ج ۲ صفحہ ۶
- ۱۳ - نهج البلاغه خطبه ۱۳۱ صفحہ ۴۰۷ فیض الاسلام
- ۱۴ - سوره بلد آیه ۱۱-۱۲
- ۱۵ - سوره طه آیه ۸۱
- ۱۶ - سوره بقره آیه ۱۸۱

- ۱۷ - سورة انعام آیه ۱۲۱
- ۱۸ - سورة اعراف آیه ۱۵۷
- ۱۹ - سورة مائده آیه ۹۰
- ۲۰ - الحلال والحرام فی الاسلام صفحه ۲۴۳
- ۲۱ - وسائل الشیعه ج ۱۲ ابواب ما یکتسب به باب ۲ خ ۱ صفحه ۵۷
- ۲۲ - وسائل الشیعه ج ۱۲ ابواب ما یکتسب به باب ۸ خ ۷ صفحه ۷۱
- ۲۳ - سورة لقمان آیه ۶
- ۲۴ - سورة مائده آیه ۲
- ۲۵ - القواعد الفقهیه - بنجنوردی
- ۲۶ - وسائل الشیعه ج ۱۲ صفحه ۱۰۴
- ۲۷ - سورة حج آیه ۳۰
- ۲۸ - نهج البلاغه

- ۳۶ - سورة بقره آيه ۶۱
- ۳۷ - علم اليقين ج ۱ صفحه ۵۴۴
- ۳۸ - سورة جمعه آيه ۲
- ۳۹ - سورة ابراهيم آيه ۵
- ۴۰ - سورة بقره آيه ۱۲۹
- ۴۱ - سورة بقره آيه ۲۱۳
- ۴۲ - سورة مدثر آيه ۱
- ۴۳ - سورة بقره آيه ۲۱۳
- ۴۴ - سورة نحل آيه ۲۵
- ۴۵ - نهج البلاغه
- ۴۶ - سورة فضلت آيه ۵۳
- ۴۷ - سورة الذاريات آيه ۲۰
- ۴۸ - سورة الذاريات آيه ۲۱
- ۴۹ - نهج البلاغه حكمت ۲۰۸
- ۵۰ - سورة محمد آيه ۳۱
- ۵۱ - علم اليقين ج ۱ صفحه ۹
- ۵۲ - نهج البلاغه

- ٥٧ - سورة يوسف آيه ٥٥
 ٥٨ - نظام الحكم والاداره فى الاسلام
 صفحه ٣٠١
 ٥٩ - سنن بيهقى ج ١٠ صفحه ١١

* * *

دفتر سازمان تبلیغات اسلامی - استان چهارمحال و بختیاری

۱۰۰ ریال